

Inperking van de btw-vrijstelling voor fondswerving

BTW - De Wet op de omzetbelasting kent een vrijstelling voor fondswervende activiteiten van organisaties die voor hun primaire activiteiten zijn vrijgesteld van btw. Om ernstige verstoring van de concurrentieverhoudingen te voorkomen, is onder meer goedgekeurd dat deze vrijstelling is beperkt tot een bepaald maximumbedrag aan ontvangsten. Onlangs heeft de staatssecretaris van Financiën in een besluit een aantal goedkeuringen ingetrokken. Hierdoor is de vrijstelling voor fondswerving een stuk ingeperkt. Voor wereldwinkels, steunstichtingen en stichtingen 'vrienden van...' vervalt per 1 juli 2012 de vrijstelling zelfs helemaal. Een nadere beschouwing van de gevolgen voor de praktijk.

De staatssecretaris heeft de vrijstelling onder druk van de Europese Commissie laten vervallen. Deze vindt dat de oude Nederlandse goedkeuringen in strijd met de Europese btw-richtlijn zijn.

Stichtingen/verenigingen die vrijgestelde prestaties verrichten

Veel stichtingen zijn in de praktijk voor hun hoofdactiviteiten vrijgesteld van btw. Hun nevenactiviteiten vallen dan vaak niet onder de vrijstelling. Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn ziekenhuizen, verpleeghuizen, instellingen voor jeugdwerk, sportverenigingen, instellingen in de sociale en culturele sector, onderwijsinstellingen die wettelijk geregeld onderwijs verzorgen en syndicale organisaties. Voor fondswerving bestaat wel een vrijstelling waardoor, als de nevenactiviteiten niet te grote vormen aannemen, deze toch vrijgesteld kunnen blijven van btw. Onder fondswerving wordt verstaan: 'het verrichten van leveringen en diensten van bijkomstige aard, voor zover die leveringen en diensten voortvloeien uit activiteiten ter verkrijging van financiële steun'. Het moet gaan om fondswervende activiteiten ten behoeve van de primaire vrijgestelde activiteiten van de stichting. Bij de vrijstelling voor fondswerving wordt onderscheid gemaakt tussen leveringen en diensten omdat er drempelbedragen bestaan.

Drempelbedragen fondswervingsvrijstelling

De fondswervingsvrijstellingen voor leveringen en diensten bestaan naast elkaar. Zo kan het voorkomen dat een stichting voor haar diensten boven de drempel komt, maar wat betreft haar leveringen onder de drempel blijft.

Dan zijn de leveringen nog steeds vrijgesteld van btw. Het is daarom aan te raden dit onderscheid tussen leveringen en diensten duidelijk te maken in de administratie.

Leveringen

De stichting is geen btw over de leveringen verschuldigd als de opbrengst van bijvoorbeeld de verkoop van boeken, cd's, bloemen en kalenders niet meer bedraagt dan 68.067 euro per jaar.

Voor carnavalsverenigingen geldt dat de totale omzet niet meer mag zijn dan 22.689 euro per jaar. Dit omdat carnavalsverenigingen ook spijzen en dranken verstrekken. Een hogere vrijstellingsgrens leidt volgens de staatssecretaris tot concurrentieverstoring ten opzichte van horecaondernemers.

Diensten

Bij diensten in het kader van fondswerving kan gedacht worden aan het verlenen van toegang tot uitvoeringen, demonstraties, wedstrijden, toertochten, fancy fairs, exposities en sponsoring (het maakt hierbij geen verschil of het gaat om sponsoring in geld of in natura). Ook kan het gaan om kantineactiviteiten (zoals het verstrekken van spijzen, dranken, rookwaren en dergelijke artikelen, exploitatie van speelautomaten) of advertentieinkomsten van ledenbladen.

Let op!

De verstrekking van bladen aan de leden ter informatie van de leden (of de aangeslotenen) over de eigen activiteiten van de vereniging of instelling waarvan de primaire activiteiten zijn vrijgesteld of niet belast zijn, kan buiten de btw-heffing blijven.

Er is geen btw verschuldigd over de diensten als de opbrengst niet hoger is dan 22.689 euro per jaar. Voor sportverenigingen geldt een drempelbedrag van 31.765 euro per jaar.

Overschrijding drempelbedragen

Als een stichting één of beide grenzen overschrijdt, maar de overschrijding vindt zijn oorzaak in bijzondere eenmalige omstandigheden of was redelijkerwijs voor een bepaald jaar niet te voorzien, vindt in dat jaar geen btw-heffing plaats. Als in het volgende jaar zich opnieuw een

overschrijding voordoet, moet in dat jaar in elk geval btw-heffing plaatsvinden.

Let op: giften, donaties en contributies tellen niet mee

Giften, donaties en contributies tellen niet mee voor het bepalen of de leveringen of de diensten onder de drempelbedragen blijven. Onder een gift wordt verstaan: 'een bijdrage uit vrijgevigheid in geld dan wel in natura'. Sponsoring is geen gift omdat er een reclamedienst tegenover staat. Ook opbrengsten in het kader van Lotto, Toto en de Grote Clubactie tellen niet mee. Dus organisaties die vrijgestelde prestaties verrichten hoeven geen btw af te dragen over de wederverkoop van lotto, toto en loten voor de Grote Clubactie, ongeacht de hiermee behaalde opbrengst. De opbrengst van deze (weder)verkoop blijft buiten beschouwing bij de beoordeling of de grensbedragen voor fondswervende prestaties door de desbetreffende vereniging worden overschreden.

Andere stichtingen/verenigingen

Instellingen waarvan de primaire activiteit op andere gronden dan in artikel 11.1 van de Wet op de omzetbelasting zijn vrijgesteld (zoals instellingen die niet wettelijk geregeld onderwijs verzorgen), mogen de btw-vrijstelling voor fondswerving vanaf 1 januari 2012 niet meer toepassen. Dit geldt ook voor instellingen die voor hun primaire activiteiten geen btw-ondernemer zijn, zoals kerkelijke instellingen, buurtverenigingen en belangenorganisaties. Zij zijn over de fondswerving vanaf de eerste euro btw verschuldigd. Deze instellingen zullen de Belastingdienst om uitreiking van aangiftebiljetten moeten verzoeken.

Bijzondere evenementen/acties

Het komt voor dat bijzondere evenementen worden georganiseerd uit ideële overwegingen. De opbrengst van die evenementen wordt dan aangewend voor een goed doel, zoals bijvoorbeeld hulp aan Aids-patiënten of de instandhouding van een theater. De organisatoren/ondernemers kunnen op de normale wijze btw verschuldigd zijn. Kenmerkend voor deze evenementen is dat de afnemers voor de aangeboden prestaties een substantieel hogere prijs betalen dan gebruikelijk is. Onder voorwaarden blijft het in de opbrengst van bijzondere evenementen te onderkennen giftelement buiten de btw-heffing.

Alleen het giftelement dat de afnemer van de prestatie als onderdeel van de vergoeding betaalt, blijft buiten de hef-

fig. Het is daarbij niet van belang of de organisator van het evenement meer dan alleen het giftelement aan het goede doel besteedt. Dat kan bijvoorbeeld zijn omdat hijzelf en/of andere betrokkenen voor hun werkzaamheden geen of een lagere vergoeding dan gebruikelijk vragen. Niet alle neveninkomsten kunnen onder de vrijstelling voor fondswerving vallen. Hierbij gaat het niet meer om fondswervende activiteiten ten behoeve van de primaire activiteiten van de stichting. Belast met btw is bijvoorbeeld het verlenen van toegang tot en het verstrekken van spijzen en dranken tijdens 'grotere' evenementen.

Stichting vrienden van.../steunstichtingen

Steunstichtingen zijn organisaties die geld inzamelen voor een bepaalde (doorgaans) sociale, recreatieve of culturele organisaties, zoals bijvoorbeeld musea, zorgboerderijen en sportverenigingen. Dit doen zij bijvoorbeeld door evenementen als veilingen of benefietgala's te organiseren. De fondswervende activiteiten zijn de hoofdactiviteit van de stichting.

Tot 1 juli 2012: vrijgesteld van btw

Dergelijke fondswervende activiteiten zijn tot 1 juli 2012 vrijgesteld van btw als de verkoop van goederen en/of het verrichten van diensten:

- op het publiek is gericht;
- niet doorlopend of langdurig is;
- bedoeld is om gelden te verwerven om een specifieke, van de btw vrijgestelde of niet-belaste, activiteit op sociaal, cultureel, recreatief of sportief terrein te financieren;
- onder zodanige omstandigheden plaatsvindt dat het publiek zich ervan bewust is dat de opbrengst bestemd is voor het bedoelde doel.

Daarnaast geldt als voorwaarde dat de stichting geen btw in aftrek mag brengen. Ook moet de begunstigde stichting voor het verrichten van de fondswervende leveringen of diensten een vrijstelling kunnen toepassen. Deze laatste voorwaarde heeft tot gevolg dat de fondswervende stichting geen gebruik kan maken van de vrijstelling als de begunstigde stichting zelf de vrijstelling voor fondswerving al volledig heeft benut.

Vanaf 1 juli 2012: wel btw-plichtig

De fondswervende activiteiten van steunstichtingen worden vanaf 1 juli 2012 in de heffing van omzetbelasting betrokken. Vanaf die datum zullen deze organisaties dus moeten nagaan of zij over hun ontvangsten btw moeten afdragen. Zij kunnen tot die datum maatregelen nemen zoals het opheffen van de steunstichting of het onderbren-

gen van activiteiten in de hoofdstichting als in dat geval onder de vrijstelling voor fondswerving gebleven wordt. Steunstichtingen kunnen de btw-plicht voorkomen als zij slechts eenmalig een activiteit organiseren. Onder omstandigheden is er dan geen sprake van ondernemerschap en hoeft er dus ook geen btw te worden afgedragen.

Amateurtoneel, amateurmuziek, carnavals- en kleindierverenigingen & wereldwinkels

Om de huidige praktijk in stand te houden en om een richtlijnconforme wetgeving te hanteren, zijn amateurtoneel-, amateurmuziek-, carnavals- en kleindierverenigingen opgenomen in een bijlage (B) van het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting. Hierdoor blijven zij alsnog buiten de btw-heffing. De vrijstelling voor fondswerving is daardoor vanaf 1 januari 2012 verplicht voor deze organisaties. Voorheen betrof de vrij

stelling voor deze organisaties een goedkeuring. Nu is het een wettelijke vrijstelling.

Voor wereldwinkels blijft tot 1 juli 2012 de vrijstelling voor fondswerving van toepassing. Daarna zijn de fondswervende prestaties van wereldwinkels belast met btw. Er bestaat dus geen keuze meer.

Conclusie

Het is verstandig om de fiscale positie van een stichting eens goed tegen het licht te houden. De btw-vrijstelling voor fondswerving is immers een stuk ingeperkt. De praktijk is druk bezig zijn weg te vinden in deze nieuwe situatie, om problemen met de vrijstelling te voorkomen. *(mr. C. van Vilsteren)*

Besluit staatssecretaris van Financiën, 20 december 2011, nr. BLKB 2011-2594M, (tinyurl.com/FABesluitfondswerving)

De fiscale haken en ogen aan relatiebeheer op sportevenementen

ONDERNEMING - Er komen deze zomer weer enkele grote sportevenementen aan. Het Europees Kampioenschap voetbal bijvoorbeeld, maar ook de Olympische Spelen, Wimbledon en de Tour de France. In de zakelijke wereld worden hiervoor regelmatig relaties uitgenodigd. Zij mogen dan op kosten van de gastheer mee naar een dergelijk evenement. En is het niet in het buitenland, dan misschien wel naar een sportevenement in Nederland zoals een voetbalwedstrijd of een tennistoernooi. De fiscale haken en ogen van deze mooie vorm van relatiebeheer.

Allereerst moet de ondernemer vaststellen of de gemaakte kosten als zakelijke kosten in aanmerking kunnen worden genomen. Dit is slechts het geval als het zakelijk karakter van de reis en het wedstrijdbezoek voorop staan. Dit zakelijke karakter kan de ondernemer aantonen doordat hij bijvoorbeeld in het betreffende land een fabriek van dezelfde organisatie bezoekt of dat hij met zakenrelaties bespreekt hoe beide ondernemingen nog beter kunnen samenwerken. Om dit aan te tonen is een gedegen dossiervorming vereist.

Gedeelte kosten aanmerken

Het zal niet altijd mogelijk zijn om van alle kosten het zakelijke karakter aan te tonen. In dat geval kan de on-

dernemer een deel van de reis als zakelijk aanmerken. Zo heeft het ministerie van Financiën na het Europees Kampioenschap in 2004 aangegeven dat 50 procent van de reiskosten als zakelijk mochten worden aangemerkt. Een dergelijke standpuntbepaling van de Belastingdienst is daarna niet meer voorgekomen. Zodoende kan de ondernemer bij een nieuwe discussie verwijzen naar deze uitspraak.

Beperkt aftrekbaar

Indien en voor zover het zakelijke karakter ondergeschikt is, is er sprake van representatiekosten en kosten van een relatiegeschenk. De kosten van de reis voor de eigen werknemers worden namelijk aangemerkt als representatiekosten. De kosten van de reis die het bedrijf voor relaties voor haar rekening neemt worden aangemerkt als een relatiegeschenk. Al deze kosten zijn beperkt aftrekbaar. De mate waarin dit het geval is, is afhankelijk van de rechtsvorm waarin de onderneming wordt gedreven.

Zo zijn de gemaakte kosten bij een IB-onderneming (eenmanszaak, vennootschap onder firma) tot een bedrag van 4.300 euro niet aftrekbaar. De kosten die boven dit forfaitaire bedrag uitkomen zijn wel volledig aftrekbaar. Wordt de onderneming middels een vennootschap/rechtspersoon gedreven, dan bedraagt het niet aftrekbare